

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
วันอังคารที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖

โดย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันอังคารที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา เป็นประธานของที่ประชุม ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) โดยมีพลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง และ นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

ก่อนเปิดการประชุม (เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา) นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชน หรือปัญหาอื่นใดตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๘ จำนวน ๑๐ คน เป็นเวลาพอสมควร

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้เปิดประชุมและดำเนินการประชุม ตามระเบียบวาระการประชุม สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

๑. เรื่องที่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุม จำนวน ๓ เรื่อง ดังนี้

๑.๑ รับทราบผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มในห่วงโซ่คุณค่าสินค้าเกษตร ของคณะกรรมการการเกษตร และสหกรณ์

๑.๒ รับทราบผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามข้อสังเกตของคณะกรรมการ วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาปนิก (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๑.๓ รับทราบผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง มาตรการสนับสนุนสายการบินของไทยภายใต้นโยบายการเปิดน่านฟ้าเสรี ของคณะกรรมการ การคมนาคม

๒. เรื่องที่ไม่ปรากฏในระเบียบวาระการประชุม จำนวน ๑ เรื่อง ดังนี้

- รับทราบเรื่องสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติอนุมัติพระราชกำหนดมาตรการ ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖ และพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

ที่ประชุมรับทราบ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

(๒) รับรองรายงานการประชุม

(ไม่มี)

(๓) กระทู้ถาม

(ไม่มี)

เรื่องด่วน

จำนวน ๓ เรื่อง

๑. ตั้งคณะกรรมการธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (ตามข้อบังคับข้อ ๑๐๕)

ด้วย นายวรวิทย์ กังศศิเทียม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ในสัดส่วนของตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จะดำรงตำแหน่งครบเก้าปีนับแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งในวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๖ เป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งตามวาระ

ในการนี้ ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ในการประชุมครั้งที่ ๑๔ (พิเศษ)/๒๕๖๖ ด้านการบริหาร เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ได้พิจารณาคัดเลือก นายสุเมธ รอยกุลเจริญ รองประธานศาลปกครองสูงสุด ให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จึงได้เสนอชื่อและข้อมูลของบุคคลผู้ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว มายังวุฒิสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๒ วรรคแปด แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่ข้อบังคับ ข้อ ๑๐๕ กำหนดว่า เมื่อมีกรณีทีวุฒิสภาจะต้องพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายให้วุฒิสภาดังคณะกรรมการธิการสามัญขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็นสำหรับตำแหน่งนั้นเป็นกรณี ๆ ไป

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๑๕ คน ประกอบด้วย

๑. รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุธเวโช	๒. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
๓. นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์	๔. พลเอก พหล สง่าเนตร
๕. นายมรรณพ เดชวิทักษ์	๖. นายวีระศักดิ์ พุทธระกุล
๗. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	๘. พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป
สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

๙. พลตำรวจโท สมบัติ มิลินทจินดา
 ๑๑. พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์
 ๑๓. พลเอก อภิวัชร์ หมื่นสวัสดิ์
 ๑๕. พลเอก อู๊ด เบื่องบน

๑๐. นายสุรเดช จิรฐิติเจริญ
 ๑๒. นายสุวพันธุ์ ตันยุวรรธนะ
 ๑๔. นายอนุพร อรุณรัตน์

โดยกำหนดเวลาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติตั้ง

**๒. พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖
 ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ**

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณาพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖ ของที่ประชุมวุฒิสภา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (นายชัยวุฒิ ธนาคมานุสรณ์) ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฏ์ วิศิษฏ์สรอรรถ) รองปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (นายเวทวงศ์ พ่วงทรัพย์) ผู้บัญชาการประจำสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (พลตำรวจโท สุรพล เปรมบุตร) ผู้อำนวยการสำนักบริหารและจัดการเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (นางสาวอรุณี เจริญพร) ผู้อำนวยการสำนักการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม ๒ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (นางสาวอิตานันตรีรัตน์ แสนยานุภาพ) รองเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (พลตำรวจตรี เอกรัช ลิ่มสังกาศ) ผู้อำนวยการกองคดีเทคโนโลยีและสารสนเทศ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (นายเชมชาติ ประกายหษ์มณี) ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับและตรวจสอบความเสี่ยงด้าน IT ธนาคารแห่งประเทศไทย (นายภิญโญ ตรีเพชรภรณ์) เลขาธิการสมาคมธนาคารไทย สมาคมธนาคารไทย (นายกอบศักดิ์ ดวงดี) และผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายกระบวนการยุติธรรมอาญา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (นางศิริสา ไชยหมาน) ได้เข้าร่วมประชุม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้กล่าวแถลงต่อที่ประชุมสรุปได้ว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบและประกาศใช้พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๖ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป นั้น เพื่อคุ้มครองประชาชนผู้สุจริตซึ่งถูกลอกหลวงจนสูญเสียไปซึ่งทรัพย์สิน โดยผ่านโทรศัพท์หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแต่ละวันมีผู้ถูกลอกหลวงจำนวนมากและมีมูลค่าความเสียหายสูงมาก สมควรมีมาตรการ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมประเภทนี้ให้หมดไปโดยเร็ว อันเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหวั่นไหวได้ เพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงต้องตราพระราชกำหนดนี้ โดยวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาบัญชีม้า ชิมม้า และระงับยับยั้งการโอนเงินของคนร้ายต่อเป็นทอด ๆ เพื่อให้สามารถติดตามทรัพย์สินคืนให้กับผู้เสียหายได้ทัน เป็นสำคัญ ทั้งนี้ พระราชกำหนดมีทั้งหมด ๑๔ มาตรา มีรายละเอียด กล่าวคือ (๑) มาตรา ๑ มาตรา ๒ และมาตรา ๓ บัญญัติเกี่ยวกับชื่อเรียก/วันบังคับใช้/ค่านิยาม (๒) มาตรา ๔ กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย ให้ฝ่ายธนาคารและผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ที่มีหน้าที่เปิดเผยหรือ แลกเปลี่ยนข้อมูล และส่งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประโยชน์ (๓) มาตรา ๕ ให้อำนาจตำรวจกรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) สั่งให้ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์เปิดเผยข้อมูลการลงทะเบียน หรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ และมีหน้าที่ส่งให้ผู้ส่งภายในเวลาที่กำหนด (๔) มาตรา ๖ กรณีที่ธนาคารพบเหตุอันควรสงสัย ให้มีหน้าที่ระงับการทำธุรกรรมนั้น และแจ้งทุกธนาคารที่รับโอนต่อทุกทอด ระงับการทำธุรกรรมที่รับโอนไว้ทันที เป็นการชั่วคราวไม่เกิน ๗ วัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง (EDD) และแจ้งให้เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ หรือเลขา ปปง. ดำเนินการตรวจสอบ (๕) มาตรา ๗ กรณีที่ธนาคารได้รับแจ้งจากผู้เสียหายโดยตรงให้ธนาคารระงับการทำธุรกรรมนั้นไว้ทันที และแจ้งให้ธนาคารที่รับโอนต่อทุกทอดระงับการทำธุรกรรมที่รับโอนไว้ด้วย พร้อมกับแจ้งผู้เสียหายให้ไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนภายใน ๗๒ ชั่วโมง เมื่อพนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์แล้ว ให้พิจารณามีคำสั่งไปยังธนาคาร ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่รับคำร้องทุกข์ หากไม่มีคำสั่งภายในกำหนดเวลา ให้ธนาคารยกเลิกการระงับการทำธุรกรรม (๖) มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง การแจ้งข้อมูลหรือหลักฐาน ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗ สามารถกระทำทางโทรศัพท์หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (๗) มาตรา ๘ วรรคสอง การร้องทุกข์ในคดีความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี จะกระทำต่อพนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจแห่งใดในราชอาณาจักร และจะร้องทุกข์ทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยให้ถือว่าเป็นการร้องทุกข์โดยชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และการสอบสวนหรือดำเนินการเกี่ยวกับความผิดดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์ไม่ว่าประจำอยู่ที่ใด หรือพนักงานสอบสวนที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจสอบสวนและดำเนินการเกี่ยวกับความผิดดังกล่าวได้ ไม่ว่าความจะเกิดขึ้น ณ ที่ใดในราชอาณาจักร (๘) มาตรา ๙ ผู้ใดเปิดบัญชีม้า หรือใช้ชิมม้า มีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๓ แสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ (๙) มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ผู้ใดโฆษณาเกี่ยวกับบัญชีม้า ชิมม้า มีโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ - ๕ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (๑๐) มาตรา ๑๒ การเปิดเผย แลกเปลี่ยน เข้าถึง จัดเก็บ รวบรวม ใช้ ข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชกำหนดนี้ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย PDPA (๑๑) มาตรา ๑๓ ในวาระเริ่มแรกให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่กำหนดแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเหตุอันควรสงสัย และให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแต่งตั้งเลขาฯ และผู้ช่วยเลขาฯ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติแต่งตั้ง ผู้ช่วยเลขาฯ ร่วม และ (๑๒) มาตรา ๑๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้คณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม และคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ ซึ่งได้รับมอบหมายให้พิจารณาพระราชกำหนดข้างต้น แลกผลการศึกษาต่อที่ประชุม ตามลำดับ ดังนี้

ผู้แทนคณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม (นายจเด็จ อินสว่าง) ได้แถลงผลการศึกษา สรุปได้ว่า ผลการดำเนินการหลังใช้พระราชกำหนด ในส่วนของบัญชีม้าและการร้องเรียนคดีอาชญากรรมออนไลน์ลดลง โดยสถิติตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ - ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๖ มีประชาชนถูกหลอกลวงได้รับความเดือดร้อนสูญเสียทรัพย์สิน ประมาณ ๒๘๕,๐๐๐ คดี มูลค่าความเสียหายกว่า ๓๙,๐๐๐ ล้านบาท เฉลี่ย ๗๙๐ เรื่อง/วัน ซึ่งหลังพระราชกำหนดมีผลบังคับใช้ มีคดีเฉลี่ย ๖๘๔ เรื่อง/วัน (คดีลดลงเฉลี่ย ๑๐๖ เรื่อง/วัน) ก่อนพระราชกำหนดมีผลบังคับใช้อายัดได้ทัน ร้อยละ ๖.๕ (ขออายัด ๑.๓๕ พันล้านบาท อายัดทัน ๘๗ ล้านบาท) หลังพระราชกำหนดมีผลบังคับใช้อายัดได้ทันร้อยละ ๑๕.๓ (ขออายัด ๑.๕ พันล้านบาท อายัดทัน ๒๒๙ ล้านบาท) (อายัดได้ทันเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๘.๘) ในการนี้ คณะกรรมการมีข้อสังเกต กล่าวคือ (๑) ควรเร่งดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้ รับทราบถึงเนื้อหา ขั้นตอนกระบวนการตามกฎหมายเมื่อถูกหลอกลวง หรือสิทธิต่าง ๆ ตามพระราชกำหนด (๒) กลไกทางไซเบอร์ Cyber Fraud แนวทางป้องกันแก้ไขอย่างไร และในต่างประเทศมีกฎหมายเชิงป้องกันหรือไม่อย่างไร (๓) กฎหมายที่มีในปัจจุบันเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือกลไกทางไซเบอร์ Cyber Fraud หรือไม่ ควรมีการเพิ่มเติมประเด็นใดหรือไม่ และ (๔) การฉ้อฉลทางไซเบอร์เพื่อประโยชน์ทางการเมืองเป็นความผิดตามพระราชกำหนด หรือผิดตามกฎหมายใดหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ ควรมีการลงโทษผู้กระทำความผิดให้เป็นแบบอย่าง และเพื่อป้องปรามผู้ที่จะกระทำด้วย

ผู้แทนคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ (นายอนุพร อรุณรัตน์) ได้แถลงผลการศึกษาสรุปได้ว่า คณะกรรมการมีความเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพระราชกำหนด ดังนี้ (๑) “อาชญากรรมทางเทคโนโลยี” ตามพระราชกำหนด ฉบับนี้มีความหมายค่อนข้างกว้างตามบทนิยามในมาตรา ๓ อย่างไรก็ตาม โดยที่ปัจจุบันรูปแบบของอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้พัฒนาไปมาก ดังนั้น จึงควรมีการกำหนดรูปแบบของอาชญากรรมทางเทคโนโลยีตามมาตรา ๓ ให้ครอบคลุมการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นจริง (๒) ระบบหรือกระบวนการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นชอบร่วมกันตามมาตรา ๔ นั้น มีข้อห่วงใยเกี่ยวกับความพร้อมในการดำเนินงานว่ามากนักน้อยเพียงใด รวมทั้งมีการป้องกันไม่ให้บัญชีปกติต้องถูกระงับบัญชีด้วยเหตุต้องสงสัยว่ามีการกระทำความผิดหรือไม่ อย่างไร (๓) เพื่อให้การใช้ดุลพินิจของผู้มีหน้าที่เป็นไปอย่างมีมาตรฐานและมีความชัดเจนจนเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันพิจารณาว่ากรณีใดบ้างที่อาจถือได้ว่าเป็น “เหตุอันควรสงสัย” ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นกรอบแนวทางการใช้ดุลพินิจในเบื้องต้น นอกจากนี้ การใช้ดุลพินิจจะต้องเป็นไปด้วยความละเอียดรอบคอบเท่าที่จำเป็นและเกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนน้อยที่สุด (มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง) (๔) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรมีการเตรียมการเพื่อ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

รองรับในส่วนของพนักงานสอบสวนและระบบการรับแจ้งความออนไลน์เพื่อเร่งจับกุมผู้กระทำความผิดฐานเปิดบัญชีม้าและซิมม้า รวมทั้งผู้เป็นธุระจัดหาหรือโฆษณาบัญชีม้าและซิมม้ามาดำเนินคดีเพื่อตัดวงจรอาชญากรรมออนไลน์ ส่วนของสำนักงาน กสทช. และผู้ให้บริการโทรศัพท์ นั้น ควรจัดให้มีระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลจรรยาบรรณทางคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการสืบสวนสอบสวนของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ให้บริการโทรศัพท์และพนักงานเจ้าหน้าที่รวมถึงระหว่างผู้ให้บริการโทรศัพท์กันเองได้รวดเร็วขึ้น (๕) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรกำหนดรูปแบบการร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงรูปแบบการดำเนินคดีให้มีความกระชับและสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น (๖) ควรศึกษาเพิ่มเติมว่าฐานความผิดเพียงพอต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือไม่ เพียงใด หรือควรมีฐานความผิดอื่นใดอีกหรือไม่ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (๗) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรพิจารณาหาแนวทางการสอบสวนดำเนินคดีให้สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อให้คู่กรณีทุกฝ่ายได้รับความยุติธรรมและได้รับการเยียวยาที่รวดเร็ว (๘) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมในฐานะผู้รักษาการตามกฎหมายควรประสานความร่วมมือกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงาน กสทช. ธนาคารแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารไทย สำนักงาน ปปง. และสำนักงาน ก.ล.ต. เพื่อเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานและช่องทางสำหรับให้บริการประชาชนได้สะดวกและรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำกระบวนการทำงานตามที่กำหนดในพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖ และบริการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างเร่งด่วน (๙) ควรทำงานในรูปแบบอัตโนมัติ (Automation) โดยธนาคารแห่งประเทศไทยและสมาคมธนาคารไทยจะต้องเร่งพัฒนาระบบที่ใช้ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้การยับยั้งธุรกรรมต้องสงสัยเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (๑๐) การดำเนินการเกี่ยวกับรายชื่อประเภทบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐาน หรือเป็นเจ้าของบัญชีเงินฝากธนาคารที่ถูกใช้ในการกระทำความผิดมูลฐานควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและควรมีการแจ้งรายชื่อผู้กระทำผิดกฎหมายและจำนวนความเสียหายให้สถาบันการเงินทราบ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังและป้องกันการทำธุรกรรมการเงินที่อาจสร้างความเสียหายในภายหลัง (๑๑) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและสมาคมธนาคารไทยต้องช่วยประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ตระหนักรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตหรือเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อป้องกันตัวเองจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี โดยมีข้อควรระวังในการใช้อินเทอร์เน็ตหรือเทคโนโลยีต่าง ๆ ด้วย (๑๒) ควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้สามารถร้องทุกข์และดำเนินการสอบสวนความผิดอาญาในลักษณะอื่นใดด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วย และ (๑๓) ควรมีการดำเนินการเพื่อให้ระบบต่าง ๆ ตามพระราชกำหนดนี้ได้รับการรับรองจาก ETDA เพื่อให้ข้อมูลที่ปรากฏในระบบสามารถนำไปใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลได้อย่างถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยมีประเด็นข้อซักถาม ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ สรุปได้ว่า (๑) ควรมิวิธีปิดกั้นหรือยกเลิก การโอนเงินที่ผิดกฎหมาย เพราะธุรกรรมทางการเงินที่เกิดจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาตั้งแต่ต้น อีกทั้งการโอนต่อกันเป็นทอด ๆ นั้น ก็เป็นเพียงการโอน ตัวเลขที่ไม่ใช่ตัวเงินที่แท้จริง จึงควรแสวงหาวิธีที่จะดึงเงินที่เป็นตัวเลขเหล่านั้นกลับมาเพื่อคุ้มครอง ประโยชน์ให้แก่ประชาชน (๒) พนักงานสอบสวนมีวิธีปฏิบัติหรือดำเนินการอย่างไรตามมาตรา ๗ และ กรณีใดถือเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่ทำให้สามารถระงับการทำธุรกรรมนั้น ไว้ชั่วคราวได้ (๓) การเปิดเผย หรือ แลกเปลี่ยน ตามมาตรา ๑๒ ควรใช้ด้วยความระมัดระวังเพราะถือเป็นการยกเว้นพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ การร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำความผิด ทางเทคโนโลยี ควรมิวิธีการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก รวดเร็ว และครอบคลุม โดยอาจใช้ วิธีการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One-Stop Service) และการดำเนินการเกี่ยวกับ ซิมม้า หรือบัญชีม้า ควรมิหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ไม่ควรอนุมัติให้บุคคลสามารถขอเปิดบัญชีได้หลายบัญชี หรือขอซิมได้เป็นจำนวนมาก (๔) ควรมีการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขกฎหมาย ดิจิทัลต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้มีมาตรการบังคับใช้ที่ชัดเจน มีการจัด One-Stop Service และมีการคุ้มครอง เยี่ยวยาผู้เสียหายตามความเหมาะสม (๕) นับตั้งแต่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ สถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบการธุรกิจพบเหตุอันควรสงสัยเองตามมาตรา ๖ หรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด และมีมูลค่า ความเสียหายมากน้อยเพียงใด ซึ่งกรณีดังกล่าวสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการควรมียุทธศาสตร์ ในเชิงรุกเพื่อป้องกันการเกิดเหตุด้วย นอกจากนี้ คำว่า “เหตุอันควรสงสัย” หมายถึงเหตุกรณีใด และหมายรวมถึงเหตุอันเกิดจากการกระทำความผิดมูลฐาน (๒๘ มูลฐาน) หรือความผิดฐานฟอกเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วยหรือไม่ (๖) คณะกรรมการตามมาตรา ๑๓ ควรมิองค์ประกอบที่ชัดเจนและมีความรู้ความสามารถเฉพาะทางด้านอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และคณะกรรมการควรมีอำนาจในการกำหนดแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ทางเทคโนโลยีที่คาบเกี่ยวระหว่างดินแดน โดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ตะเข็บชายแดน เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษคิงส์โรมัน เขตเศรษฐกิจพิเศษ ย่าไข่ ชเว โก๊กโก่ เป็นต้น และควรมี ความชัดเจนว่าหากรูปแบบอาชญากรรมทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นในประเทศไทยแต่มีฐานการกระทำผิด อยู่ในต่างประเทศ พระราชกำหนดนี้จะครอบคลุมหรือไม่ เพียงใด และมีความร่วมมือระหว่างประเทศ เกี่ยวกับกรณีเช่นนี้หรือไม่ มีสถิติเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีในต่างประเทศมากหรือน้อยเพียงใด อีกทั้งคณะกรรมการควรออกอนุบัญญัติหรือประกาศที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติที่ชัดเจน (๗) บทนิยาม คำว่า “อาชญากรรมทางเทคโนโลยี” ที่ปรากฏในมาตรา ๓ ควรมีความชัดเจนเพียงพอ ให้ประชาชนสามารถเข้าใจได้โดยง่าย (๘) ควรบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพระราชกำหนด ให้สอดคล้องกัน และให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ เนื่องจากอาชญากรรม ทางเทคโนโลยีมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง อาทิ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

คอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๐ (๙) ควรสร้างความตระหนักรู้และเท่าทันเทคโนโลยีให้แก่ประชาชนโดยเฉพาะผู้สูงอายุ (๑๐) ควรให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุหลักสูตรเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำไปใช้ในสถานศึกษา รวมทั้งให้กระทรวงศึกษาธิการมีอิสระในการจัดการเรียนการสอนเทคโนโลยีดิจิทัล ตลอดจนมีการจัดซื้อจัดจ้างเครื่องคอมพิวเตอร์ในสถานศึกษา (๑๑) ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Big Data) อย่างบูรณาการ มีเอกภาพ และมีระบบที่เหมาะสมสำหรับการใช้งาน (๑๒) ควรมีการประเมินการใช้พระราชกำหนดเป็นระยะ (รอบ ๖ เดือน/๑ ปี) เพื่อให้สาธารณชนรับรู้ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ (๑๓) ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบถึงเนื้อหาและขั้นตอนการดำเนินการตามกฎหมายเมื่อถูกหลอกลวง โดยอาจจัดทำเป็นโฆษณาในรูปแบบภาพเคลื่อนไหว (Animation) เพื่อความเข้าใจโดยง่าย (๑๔) ควรมีกฎหมายป้องกันการฉ้อฉลทางเทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการนี้ กฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีในปัจจุบันเพียงพอต่อการบังคับใช้เพื่อป้องกันหรือไม่ เพียงใด และการฉ้อฉลเพื่อหวังผลประโยชน์ทางการเมืองเป็นความผิดตามพระราชกำหนดนี้อย่างไร (๑๕) ควรมีแนวทางการแก้ไขคดีความที่พนักงานสอบสวนไม่รับแจ้งหรือเพียงลงบันทึกประจำวัน (เป่าคดี) ในคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เพื่อคุ้มครองประโยชน์ให้แก่ประชาชน (๑๖) ควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะทางที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เพื่อทำหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในชั้นเจ้าพนักงานตำรวจ เจ้าพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เจ้าพนักงานอัยการ และศาล (๑๗) ผู้ประกอบการในฐานะผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ควรเป็นผู้ระงับการใช้งานหมายเลขที่มีรูปแบบการใช้งานที่ผิดปกติ โดย กสทช. ควรกำหนดมาตรการเชิงบังคับแก่ผู้ประกอบการเครือข่ายโทรศัพท์มือถือเพื่อคุ้มครองประชาชน อีกทั้งควรมีการตั้งระบบแจ้งเตือนฉุกเฉิน Alert System เพื่อแจ้งเตือนภัยทางเทคโนโลยีที่อาจเกิดขึ้นให้เป็นรูปธรรม (๑๘) สถาบันการเงินควรมีมาตรการที่ประชาชนสามารถเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงานได้ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนว่าจะได้รับการปกป้อง ดูแล และรับผิดชอบจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น (๑๙) ควรมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อเรียกร้องความเสียหายให้แก่ประชาชน เพราะประชาชนบางกลุ่มในสังคมยังไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ (๒๐) ควรมีโครงการพีทูพี (P to P หรือ People to People) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงดิจิทัลระหว่างบุคคลโดยมีลักษณะคล้ายพี่สอนน้อง แต่ไม่จำกัดว่าผู้สอนและผู้เรียนจะมีอายุมากหรือน้อยเพียงใด และ (๒๑) คำว่า “รู้หรือควรรู้” เกี่ยวกับบัญชีม้าในมาตรา ๙ มีข้อพิสูจน์อย่างไร ทั้งนี้ ควรมีกรอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้ชัดเจนด้วย

หลังจากการอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมพร้อมด้วยคณะผู้ชี้แจง ได้ร่วมกันตอบชี้แจงสรุปว่า

๑. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (๑) บัญชีม้าหรือซิมม้าไม่มีกฎหมายบัญญัติเป็นการเฉพาะ จึงต้องตราพระราชกำหนดนี้เพื่อให้อำนาจกับผู้เกี่ยวข้องในการระงับใช้บัญชีและลดทอนความรุนแรงของความเสียหายที่ขึ้น อีกทั้งคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยีมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับในหลายหน่วยงาน การแก้ไขกฎหมายแต่ละฉบับจึงอาจไม่ทันเวลาและไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบัน จึงมีการนำเรื่องสำคัญที่เป็นหลักในกฎหมายแต่ละฉบับมาบัญญัติเป็นพระราชกำหนดเพื่อใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม สำหรับกฎหมายอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องเป็นการเฉพาะ

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

จะได้มีการดำเนินการแก้ไขต่อไป ทั้งนี้ เชื่อว่าหากมีการระงับบัญชีม้าหรือซิมม้าจะทำให้การหลอกลวงหรือกระทำผิดทางเทคโนโลยีลดน้อยลงไปตามลำดับ (๒) มีการประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อเท่าทันเทคโนโลยีให้แก่ประชาชน รวมทั้งมีระบบป้องกันภัยไซเบอร์ (Cyber Security) เพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีอีกทางหนึ่ง (๓) มีการดำเนินความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน (๔) โดยที่อาชญากรรมทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นพร้อมกับเทคโนโลยี ดังนั้น จึงต้องใช้เทคโนโลยีอย่างระมัดระวังโดยเฉพาะเทคโนโลยีด้านการเงินซึ่งไม่สามารถใช้กฎหมายป้องกันได้แต่เพียงอย่างเดียวจะต้องใช้การรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital literacy) ของผู้ใช้งานหรือประชาชนร่วมด้วย ซึ่งปัจจุบันได้มีการประสานความร่วมมือกับสมาคมธนาคารไทยในการเปิดใช้แอปพลิเคชันแจ้งเตือน และประสานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการจัดทำแบบสอบถามวัคซีนไซเบอร์ เพื่อให้รู้เท่าทันมิจฉาชีพและรู้ถึงปัจจัยเสี่ยงสำคัญเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (๕) พระราชกำหนดฉบับนี้เป็นการวางโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ตั้งแต่กระบวนการเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด โดยเป็นการสร้างกรอบแนวทางให้ธนาคารต้องสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันมากขึ้น รวมถึงมีการตรวจสอบเพื่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยี ซึ่งต่อไปจะมีการปรับปรุงเป็นระบบอัตโนมัติ (Automation) เช่น การตรวจสอบไม่ให้บุคคลมีบัญชีมากเกินไป หรือ มีการโอนและรับโอนเป็นทอด ๆ และ (๖) มีการประสานความร่วมมืออาเซียนและเอเปกด้านอาชญากรรมทางเทคโนโลยี โดยพบว่าเกือบทุกประเทศต่างถูกโจมตีทางไซเบอร์โดยเฉพาะประเทศไทยถูกโจมตี กลโกง และหลอกลวงมากที่สุด ซึ่งกรณีดังกล่าวจะได้มีความร่วมมือเพื่อสกัดกั้นและยับยั้งการโอนเงินไปยังระบบสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ด้วย

๒. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) คำว่า “เหตุอันควรสงสัย” ในมาตรา ๖ ได้มีการกำหนดเหตุไว้ ๑๘ กรณี และจะมีการเปิดเผยแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างธนาคารเกี่ยวกับเหตุกรณี ที่พบเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ เหตุอันควรสงสัยดังกล่าว ยังครอบคลุมถึงความผิดมูลฐานที่เกี่ยวกับการฟอกเงินอีกด้วย โดยมุ่งเน้นการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ในมาตรา ๓ (๓) ที่ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกง มาตรา ๓ (๔) ที่ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน และมาตรา ๓ (๖) ที่ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการกรรโชกหรือรีดเอาทรัพย์สิน และ (๒) การเปิดเผย แลกเปลี่ยน ฯลฯ เกี่ยวกับข้อมูลตามมาตรา ๑๒ ไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยต้องเป็นการเปิดเผยเพื่อใช้ข้อมูลตามพระราชกำหนดฉบับนี้เท่านั้นและไม่ต้องออกกฎหมายยกเว้นแต่อย่างใด

๓. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (๑) ก่อนพระราชกำหนดใช้บังคับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประสบบัญญาการรวบรวมประมวลผลและสถิติเกี่ยวกับที่เกิดเหตุ รูปแบบและแผนประทุษกรรมอย่างยั่งยืนเมื่อปี ๒๕๖๕ ได้มีการเปิดแจ้งความออนไลน์เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวในเบื้องต้น จวบจนปัจจุบันเมื่อมีการนำพระราชกำหนดมาใช้บังคับทำให้มีเครื่องมือตอบโต้การกระทำของมิจฉาชีพได้ทันต่อเหตุการณ์มากขึ้น ซึ่งจุดเด่นของพระราชกำหนดนี้คือ การป้องกันก่อนเกิดเหตุ โดยใช้ “เหตุอันควรสงสัย” ตามมาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๖ ในการดำเนินกาณ ทั้งนี้ ได้มีการหารือร่วมกันในการพิจารณาเหตุอันควร

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

สงสัยไว้ทั้งสิ้น ๑๘ กรณี ทั้งกรณีเหตุอันควรสงสัยของสถาบันการเงินและเหตุอันควรสงสัยของผู้ให้บริการ เครือข่ายโทรศัพท์ เช่น กรณีมีการโอนเงินเข้าและออกบ่อยครั้งหรือมีเงินโอนเข้าจำนวนสูงและโอนออก โดยทันที หรือ ธุรกรรมทางการเงินที่มีเงินโอนจำนวนมากในขณะที่เจ้าของบัญชีมีรายได้น้อย อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดเหตุแล้วตามมาตรา ๗ ผู้เสียหายต้องแจ้งแก่ธนาคาร เพื่อธนาคารจะได้ระงับบัญชีชั่วคราวในทันที แล้วผู้เสียหายจึงนำเรื่องไปแจ้งความดำเนินคดีตามมาตรา ๘ เพื่อเป็นหลักฐานในการระงับบัญชีถาวรต่อไป ทั้งนี้ แนวปฏิบัติในการดำเนินคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยีตามพระราชกำหนดนี้ให้เป็นไปตามคำสั่ง ตร.ที่ ๑๘๒/๒๕๖๖ และ (๒) มีการอบรมให้ความรู้ด้านอาชญากรรมทางเทคโนโลยีแก่พนักงานสอบสวน ตลอดจนมีการวางแผนหรือระบบเพื่อรองรับการดำเนินการตามมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ รวมทั้งประสานความร่วมมือในการออกแบบระบบ กำหนดวิธีการดำเนินงาน และกำหนดช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ

๔. ธนาคารแห่งประเทศไทย (๑) กำหนดให้ทุกธนาคารมีฮอตไลน์สายด่วน (Hotline) ในการรับแจ้งเหตุอาชญากรรมทางเทคโนโลยี สำหรับวิธีการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ หรือ One Stop Service เนื่องจากเดิมมีข้อจำกัดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ แต่โดยที่ปัจจุบันมีการยกเว้นพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ฉะนั้น จะได้มีการปรับปรุงและพัฒนาในเรื่องนี้ต่อไป (๒) มีการจำกัดบัญชีม้าในช่องทาง Mobile Banking โดยการเปิดบัญชีจะจำกัดให้หนึ่งคน/ต่อหนึ่งบัญชี (Account ID)/ต่อหนึ่งเครื่องมือสื่อสาร เท่านั้น (๓) ดำเนินการตามมาตรฐานสากลโดยมีการตรวจสอบมาตรฐาน ISO ๒๗๐๐๑ (ระบบมาตรฐานความปลอดภัยสารสนเทศ) และ (๔) มีการแก้ไขปัญหาระบบจุดเงินผ่านการคลิกลิงก์ (Link) โดยใช้วิธีสแกนใบหน้าซึ่งทำให้เกิดความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

๕. สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) (๑) มีการทำสัญลักษณ์ว่าหมายเลขนี้มีต้นทางจากต่างประเทศและเป็นมิจอาชีพ โดยกำหนดให้หมายเลขที่ว่ำนั้นขึ้นต้นด้วย +๖๙๗... หรือ +๖๙๘... และกำหนดเครื่องมือปฏิเสธการรับสายต่างประเทศโดยกด *๑๓๘*๑# (๒) มีการทำงานในเชิงรุกมากขึ้น โดยสามารถพิจารณา “เหตุอันควรสงสัย” ได้รวดเร็ว ชัดเจน และทันต่อเหตุการณ์ ตลอดจนมีระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลที่รัดกุมขึ้นด้วย และ (๓) กสทช. ไม่มีการรวบรวมสถิติอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวกับต่างประเทศ คงมีเพียงข้อมูลหมายเลขที่อยู่ในพื้นที่ของประเทศไทยเท่านั้น

๖. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) การดำเนินการตามที่บัญญัติ ในพระราชกำหนด และดำเนินการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ “เหตุอันควรสงสัย” ตามมาตรา ๖ มีการกำหนดไว้ทั้งสิ้น ๑๘ กรณี

๗. สมาคมธนาคารไทย (๑) มีการกำหนดแผนการแจ้งเตือนผ่านระบบแอปพลิเคชัน (Application) ของธนาคารต่าง ๆ มีการยกเลิกการส่งข้อความแนบลิงก์ (Link) และมีการกำหนดให้ธนาคารต้องมีศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร (Call Center) เพื่อรับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้อง (๒) พัฒนาการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ตลอดจนมีการสร้างและพัฒนาระบบลดการโกงดิจิทัล (Central Fraud Registry) เพื่อช่วยแก้ปัญหาการถูกหลอกลวงรวมทั้งลดความเสียหาย

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

ที่เกิดขึ้นจากระบบออนไลน์ และ (๓) การโอนเงินดิจิทัล คือ การโอนเงินที่ไม่ต้องใช้ธนบัตร ดังนั้น จึงถือว่าตัวเงินได้ถูกโอนไปโดยสมบูรณ์พร้อมตัวเลขที่โอนแล้ว กรณีจึงไม่สามารถเรียกเงินคืนให้แก่ผู้เสียหายได้ โดยเฉพาะเมื่อมีการถอนเงินออกจากบัญชีปลายทางแล้ว อย่างไรก็ตาม กระบวนการที่มีอยู่ตามพระราชกำหนดนี้จะลดความสูญเสียและทำให้การระงับบัญชีทำได้รวดเร็วขึ้น

จากนั้น ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติอนุมัติพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖ ด้วยคะแนนเสียงอนุมัติ ๑๖๘ เสียง ไม่อนุมัติ ๑ เสียง งดออกเสียง ๓ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ไม่มี

๓. พระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณาพระราชกำหนดฉบับนี้ ได้มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ) เข้าร่วมประชุมวุฒิสภาเพื่อชี้แจงประกอบกรพิจารณา ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้ผู้แทนกรมสรรพากรเข้าร่วมประชุม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้เสนอพระราชกำหนดดังกล่าว และแถลงเหตุผลของการตราพระราชกำหนด พร้อมทั้งสาระสำคัญของพระราชกำหนดต่อที่ประชุมวุฒิสภา

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง และคณะกรรมการการต่างประเทศ ซึ่งได้รับมอบหมายให้พิจารณาศึกษาพระราชกำหนดข้างต้น แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมตามลำดับ ดังนี้

ผู้แทนคณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง (นายปิยพันธุ์ นิมนานเหมินท์) แถลงผลการพิจารณาศึกษา สรุปได้ว่า การเสนอพระราชกำหนดดังกล่าวของรัฐบาล เป็นเหตุฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามพันธกรณีตามกำหนดเวลา เป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติเป็นการถ่ายโอนข้อมูลที่รวบรวมโดยสถาบันการเงินไปยังหน่วยงานจัดเก็บภาษี และข้อมูลนั้นจะถูกแลกเปลี่ยนไปยังประเทศอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบภาษี ซึ่งแต่ละขั้นตอนล้วนมีความเสี่ยงต่อการละเมิดการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยปัจจุบันทั่วโลกได้มีการตรากฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ถือเป็นทรัพย์สินที่มีราคาและได้รับความคุ้มครองอย่างสูงสุด ดังนั้น ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ปลอดภัยสำหรับเจ้าของข้อมูลและเป็นไปตามกฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเช่นกัน อีกทั้งการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวเป็นเรื่องใหม่ กรมสรรพากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหารือกับภาคเอกชน ก่อนจัดทำกฎหมายลำดับรอง ระเบียบ หรือคู่มือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อหาข้อสรุปวิธีการให้ผู้มีหน้าที่

รายงานสามารถปฏิบัติได้จริง ไม่เป็นภาระต่อภาคอุตสาหกรรมจนเกินไป และมีการชักชวนความเข้าใจเตรียมความพร้อม

ผู้แทนคณะกรรมการการต่างประเทศ (นางผาณิต นิตินันท์ประภาศ) แลกผล การพิจารณาศึกษา สรุปได้ว่า พระราชกำหนดฉบับนี้มีความจำเป็นรีบด่วน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดฉบับนี้ขึ้นมาใช้บังคับ เนื่องจาก พระราชกำหนดฉบับนี้เกี่ยวข้องกับพันธกรณีต่าง ๆ รวม ๓ ฉบับ คือ ๑. ความตกลงหรืออนุสัญญา เพื่อยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนและป้องกันการเลี่ยงรัษฎากร ๒. ความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการให้ ความช่วยเหลือด้านการบริหารภาษี ๓. ความตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการแลกเปลี่ยน ข้อมูลทางการเงินอัตโนมัติ รวมทั้งการเป็นสมาชิก Global Forum ประเทศไทยจึงต้องยกระดับ การแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรฐานสากล ซึ่งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอและการแลกเปลี่ยนข้อมูล แบบอัตโนมัติ หากพระราชกำหนดฉบับนี้ไม่ได้รับการอนุมัติจากวุฒิสภาอาจจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษี และขีดความสามารถการแข่งขันทางการค้า

ภายหลังที่คณะกรรมการทั้ง ๒ คณะ ได้แลกเปลี่ยนการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมแล้ว มีสมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็นและมีข้อเสนอแนะ สรุปได้ว่า พระราชกำหนดฉบับนี้ตราขึ้น เพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามข้อตกลงพหุภาคีระหว่างเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทางการเงินอัตโนมัติ ซึ่งรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และใช้บังคับเป็นกฎหมายภายในประเทศ อีกทั้งได้รับการยอมรับและเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในระดับสากล เพราะประเทศไทยได้เป็นสมาชิก กรอบความร่วมมือการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษี (Global Forum) ภายใต้องค์การเพื่อความร่วมมือ ทางเศรษฐกิจและการพัฒนาหรือ OECD ซึ่งเป็นการยกระดับการบริหารงานของกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ให้มีระดับมาตรฐานสากล ส่งผลให้การจัดเก็บภาษีของประเทศไทยอยู่ในระนาบเดียวกับ ประเทศกำลังพัฒนาระดับสูงและประเทศที่พัฒนาแล้ว ทำให้ระบบการจัดเก็บภาษี ข้อมูลในการจัดเก็บภาษี วิธีการต่าง ๆ เพื่อจัดเก็บภาษี มีความเป็นสากล มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เมื่อมีพระราชกำหนดฉบับนี้ทำให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบอัตโนมัติและการแลกเปลี่ยนข้อมูลแบบร้องขอ อยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงขอสนับสนุนและเห็นควรให้ความเห็นชอบ พระราชกำหนดฉบับนี้ และขอฝากคำถามไปยังกระทรวงการคลัง ดังนี้ ๑. ความตกลงพหุภาคีที่รัฐสภา ได้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๕ มีระยะเวลาเตรียมการด้านกฎหมายพอสมควร เพื่อให้กฎหมายนี้ออกมาเป็นพระราชบัญญัติ เหตุใดจึงต้องตราเป็นพระราชกำหนด และมีการเตรียม กฎหมายควบคู่ไปกับการดำเนินการเรื่องความตกลงพหุภาคีประการใด ๒. ได้มีการกำหนดแนวทางการรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูลที่แลกเปลี่ยนไว้อย่างไร สอดคล้องหรือขัดแย้งกับกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ ประการใด ๓. มีการเตรียมการวางระบบงานรวมถึงระบบ เทคโนโลยีและการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับพระราชกำหนดฉบับนี้ รวมถึงได้มีการสื่อสาร อบรมหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องประการใด

เอกสารฉบับนี้เป็นเพียงสรุปผลการประชุมวุฒิสภาโดยสังเขป

สำหรับรายงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจะดำเนินการเผยแพร่เมื่อที่ประชุมวุฒิสภารับรองแล้ว

เมื่อสมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายเป็นเวลาพอสมควรแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ) และอธิบดีกรมสรรพากร (นายลวรณ แสงสนิท) ตอบชี้แจงต่อที่ประชุมสรุปได้ว่า ได้มีการเสนอพระราชบัญญัติการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อการปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. โดยผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรชุดก่อน ในวาระที่ ๑ มีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และเตรียมบรรจุเข้าวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ เนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร กระทรวงการคลังจึงได้ขอถอนเรื่องจากระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และได้เสนอเป็นพระราชกำหนดฉบับนี้เพื่อให้ทันระยะเวลาแลกเปลี่ยนข้อมูลในเดือนกันยายน ๒๕๖๖ ในส่วนการประเมินความโปร่งใสการแลกเปลี่ยนข้อมูลนั้น จะต้องมีความหมายภายในประเทศรองรับเพื่อกำหนดผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการรายงานข้อมูล ได้แก่ สถาบันการเงิน ประกันภัยต่าง ๆ กองทุนต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ มิฉะนั้น ประเทศไทยอาจถูกขึ้นบัญชีดำของสมาชิกสหภาพยุโรปและสมาชิก G๒๐ และได้มีการหารือกับสถาบันการเงินมาโดยตลอด มีการรับฟังความคิดเห็นและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งประโยชน์ของกฎหมายฉบับนี้ จะเกิดประโยชน์กับทุกประเทศสมาชิก เกิดความร่วมมือกันระหว่างหน่วยจัดเก็บภาษีของประเทศสมาชิก วัตถุประสงค์หลัก คือ การป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีของบุคคลในชาติต่าง ๆ ที่ทำธุรกรรมในประเทศอื่น ๆ และการป้องกันการรั่วไหลการจัดเก็บภาษีของประเทศสมาชิก ในส่วนการป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล ได้มีการกำหนดบทลงโทษแก่เจ้าหน้าที่ที่ทำข้อมูลรั่วไหล และมีมาตรฐาน OECD กำหนดในการรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนมีการเตรียมความพร้อมของกรมสรรพากรแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ๑. บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีการทำ WORKSHOP ร่วมกันตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่มีหน้าที่นำส่งข้อมูลจึงมีความพร้อม ๒. ความพร้อมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลต้องคำนึงถึงการรักษาความปลอดภัยและรักษาความลับของข้อมูล โดยจะมีการประเมินจาก OECD ว่าระบบมีความมั่นคงและปลอดภัยตามมาตรฐานหรือไม่ ซึ่งประเทศไทยได้ผ่านการประเมินแล้ว และกฎหมายฉบับนี้ก็สอดคล้องกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ยกเว้นประเด็นที่เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ รวมถึงความมั่นคงทางด้านการคลังของรัฐด้วย ในส่วนบทลงโทษการเปิดเผยความลับได้มีการกำหนดโทษทางอาญาที่มีความรุนแรง

จากนั้น ที่ประชุมลงมติอนุมัติพระราชกำหนดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อปฏิบัติตามความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๖๖ ตามมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญ ด้วยคะแนนเสียงอนุมัติ ๑๔๖ เสียง ไม่อนุมัติ ไม่มีงดออกเสียง ๒ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ไม่มี

สำหรับระเบียบวาระที่เหลือ ประธานของที่ประชุมได้ขอให้เลื่อนไปพิจารณาในคราวประชุม
ครั้งถัดไป และประธานได้มีคำสั่งให้ปิดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๓๐ นาฬิกา

สำนักการประชุม
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา